
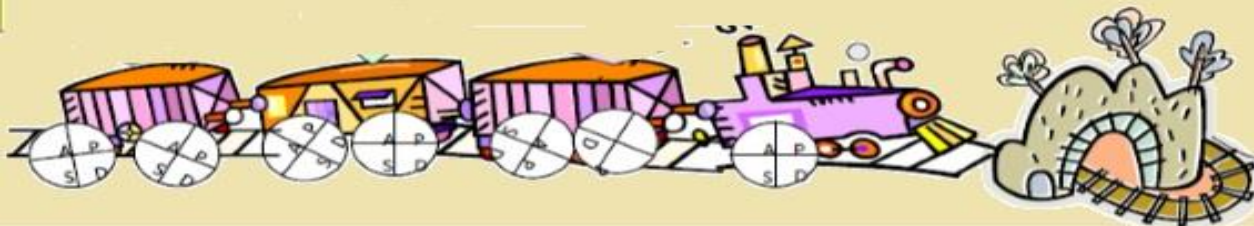

เป้าหมาย ธรรมนูญสุขภาพ พระสงฆ์แห่งชาติ

-
1. พระแข็งแรง
  2. วัดมั่นคง
  3. ชุมชนเป็นสุข

ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ

ห้องปฐมพยาบาล

Health Station
สถานีสุขภาพ
หรือศูนย์สุขภาพในวัด

วัตถุประสงค์ สถานีศูนย์สุขภาพในวัด

๑. เพื่อเกิดความร่วมมือ บวร อย่างต่อเนื่อง (สัปดาห์ละ ๑-๒ ครั้ง)
๒. ตรวจสุขภาพเบื้องต้น พระภิกษุ สามเณร ญาติโยม อย่างสม่ำเสมอ
๓. วิเคราะห์สุขภาพ ตนเอง ทั้งผู้สนใจ กลุ่มเสี่ยง ป่วยโรคเรื้อรัง
๔. มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ เช่น เรื่องอาหาร โยคะ การออกกำลังกาย การสวดมนต์-สมาธิ การแช่มือ-เท้า การอบสมุนไพร กัวซา การนวด ปลูกสมุนไพร พืช-ผักปลอดสาร เป็นต้น(**vdo + ปฏิบัติ**)
๕. บำย ทีมเยี่ยมผู้ป่วย ผู้ป่วยติดเตียง ผู้ป่วยระยะสุดท้าย ผู้ด้อยโอกาส....

(เป็นสถานที่พบปะพูดคุยกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการดูแลตนเองด้านสุขภาพะ)

กิจกรรม (คิดร่วมกันในชุมชน)

- วันพระ/วันอาทิตย์ ญาติโยมที่มาวัด จัดทำทะเบียนสุขภาพ พระ/ญาติโยม ชั่งน้ำหนัก วัดความดันโลหิต (อสม.ผลัดกันมาช่วย)

กลุ่มเสี่ยงเบาหวาน และคนเป็นเบาหวานตรวจน้ำตาลปลายนิ้ว

เครื่อง วัดส่วนประกอบร่างกาย (น้ำหนักตัว มวลไขมัน กล้ามเนื้อ ดัชนีมวลกาย.....)

- กิจกรรม สุขภาพ ๔ อ. อารมณ์ อาหาร ออกกำลังกาย เอาพิษออก
- อาหารที่วัด/บิณฑบาต ลดหวาน มัน เค็ม เน้นให้เพิ่มผัก ผลไม้
- จัดอบรม การดูแลสุขภาพพระ + อสม.+ ประชาชน ในหมู่บ้าน(ขยายสู่ชุมชน)
- ปลุกผัก ปลอดภัย ที่วัด /บ้าน
- เยี่ยม ผู้ป่วยติดเตียง / ผู้ป่วยระยะสุดท้าย / ผู้ด้อยโอกาส
- ตั้งกองทุนสุขภาพ

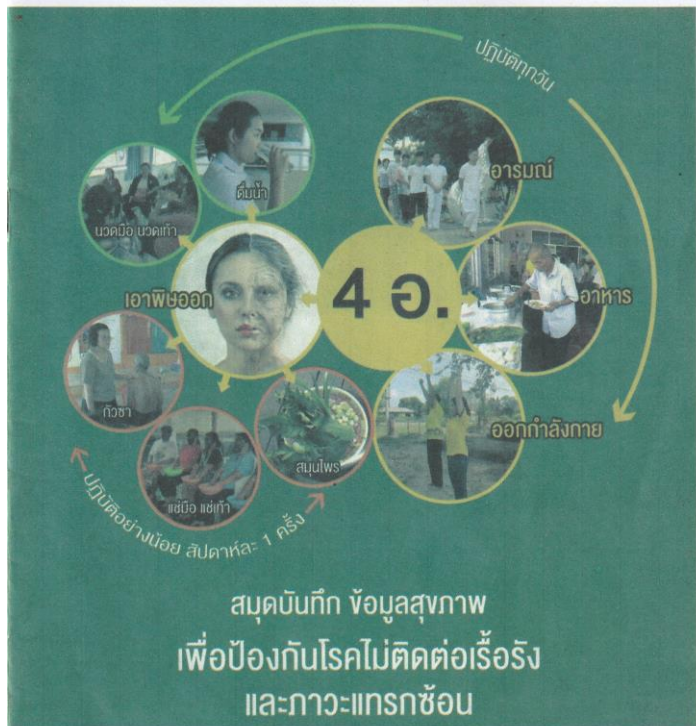

อสม.พลัดกันมาทำกิจกรรม
ร่วมกับอาสาสมัครในชุมชน

ชื่อ - สกุล.....
 บ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล.....
 อำเภอ..... จังหวัดนครราชสีมา
 คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ดัชนีมวลกาย (BMI)	
ต่ำกว่า 18.5	การแปลผล
18.5 - 22.0	ผอม
23 - 24.9	ปกติ
25 - 29.9	อ้วนระดับที่ 1
	อ้วนระดับที่ 2

ความดันโลหิต		
ความดันช่วงบน	ความดันช่วงล่าง	การแปลผล
ต่ำกว่า 120	ต่ำกว่า 80	ดี
ต่ำกว่า 130	ต่ำกว่า 85	ปกติ
130 - 139	85 - 89	ค่อนข้างสูง
140 - 159	90 - 99	สูงระดับที่ 1 (เล็กน้อย)
160 - 179	100 - 109	สูงระดับที่ 1 (ปานกลาง)
180 ขึ้นไป	110 ขึ้นไป	สูงระดับที่ 1 (รุนแรง)

ข้อปฏิบัติ : 1. ก่อนวัดความดัน ควรนั่งพักหัวใจให้สงบ ไม่นิ่งเกิน อย่างน้อย 15-30 นาที
 2. สำหรับผู้ที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง ควรวัดก่อนการรับประทานยา

คำแนะนำเลือด
1. การตรวจน้ำตาลขณะอดอาหาร หรือการตรวจทางปลายนิ้วในคนปกติน้อยกว่า 126 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร
2. การตรวจน้ำตาลขณะสมในเลือด ในคนปกติน้อยกว่าร้อยละ 6.5

การเต้นของหัวใจ (ชีพจร)
 คนปกติหัวใจจะเต้น 72 ครั้งต่อนาที หรือ 60-80 ครั้งต่อนาที ผู้ใหญ่ที่หัวใจเต้นมากกว่า 100 ครั้งต่อนาที มักมีปัญหาด้านสุขภาพ

- การคำนวณเพื่อประเมินความเสี่ยงต่อโรคหลอดเลือดสมอง
- เมื่อเอาค่าคลอเรสเตอรอลตั้ง แล้วหารด้วยค่าไขมันดี จะต้องไม่เกิน 5 หรือ
  - เมื่อเอาค่าไขมันเลวตั้ง แล้วหารด้วยไขมันดี จะต้องไม่เกิน 3

ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานวัด(ศาสนา) ชื่อ-นามสกุล.....อายุ.....ปี บ้าน.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

แบบบันทึกข้อมูลสุขภาพเบื้องต้น อำเภอ.....จังหวัด.....หมายเลขบัตรประชาชน □□□□□□□□□□□□ โทร.....

วัดม่วงสระน้อย ตำบลนกออก อำเภอปรางค์ชัย จังหวัดนครราชสีมา โรคประจำตัว.....เป็นมา.....ปี สถานที่รักษา.....

วัน/เดือน/ปี	น้ำหนัก	ตัวสูง	รอบเอว (สะตือ)	ค่าดัชนีมวลกาย (BMI)	ประมวลผล	ความดันโลหิต(BP)		ซีฟอง(P)	อุณหภูมิต(T)	ประมวลผล	ระดับน้ำตาล		หมายเหตุ
						บน	ล่าง				อดอาหาร(DTX)	สะสม(HA1C)	

หมายเหตุ: ข้อปฏิบัติ เพื่อ ลด และ เลิกรับประทานยา ผู้ป่วยต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองในการปฏิบัติตามหลัก ๔ บ. (ยา ๘ ขนานที่ ๑-๕ ต้องปฏิบัติทุกวัน พร้อมกับมีการบันทึกค่าความดันโลหิต ซีฟอง และหรือ ค่าน้ำตาลปลายนิ้ว สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ติดต่อกัน ๓ เดือน และเดือนที่ ๓ ให้มีการชั่งน้ำหนัก และวัดส่วนสูงเพื่อหาดัชนีมวลกายด้วย)

คำแนะนำของแพทย์

.....
.....

นาฬิกาชีวิต

พระอาจารย์ นพ พงษ์เทพ ชาญกุล
สมเด็จพระราชาคณะ เจ้าคณะรอง ชั้นม.ก.บ. วัดบวรนิเวศราชวรวิหาร

- ชีวิตประจำวันของพระ**
- ๓. สวดมนต์เช้าตรู่
  - ๔. สวดมนต์เย็น
  - ๕. สวดมนต์ก่อนนอน
  - ๖. สวดมนต์ก่อนปฏิบัติธรรม
- ปฏิบัติ ๖ ประการที่ไม่ควร**
- ๑. ไม่กินเนื้อสัตว์
  - ๒. ไม่กินผักที่มีกลิ่นฉุน
  - ๓. ไม่ดื่มสุรา
  - ๔. ไม่ดื่มน้ำเมา
  - ๕. ไม่เล่นการพนัน
  - ๖. ไม่ประมาท

1 อารมณ์ดี มีจิตปล่อยวาง

พระสงฆ์ที่ดีมีใจปล่อยวาง... (text describing the importance of letting go of emotions and attachments in Buddhism)

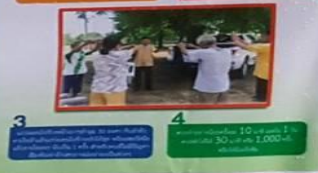
2 อาหาร

การรับประทานอาหารที่ดี... (text about healthy eating habits for monks)

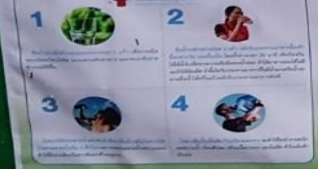
3 ออกกำลังกายด้วยการแกว่งแขน

วิธีการแกว่งแขน... (text describing the benefits and technique of arm swinging exercise)

4 เอาพิษออกด้วยการดื่มน้ำ

การดื่มน้ำสะอาด... (text about the importance of drinking clean water for health)

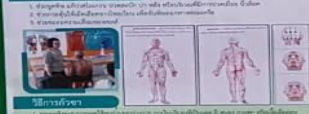

5 นวดเท้าด้วยการเหยียบตะลา

6 เอาพิษออกด้วยการกวาดขา

การกวาดขา... (text about the practice of sweeping the legs to remove toxins)

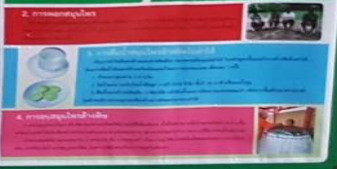
7 เอาพิษออกด้วยการเขมือบหญ้า

การเขมือบหญ้า... (text about the practice of eating grass to detoxify the body)

8 เอาพิษออกด้วยการใช้สมุนไพร

การใช้สมุนไพร... (text about the use of natural herbs for health and detoxification)

ยา 8 ขนาน NCD

(การจัดการโรคไม่ติดต่อเรื้อรังด้วยหลัก 4 อ.)

4 อ.

หน่วยงานสุขภาพแห่งชาติ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยวังนเรศวร

การจัดการโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ด้วยยา 8 ขนาน

1. ยา 1: ยาแก้ความดันโลหิตสูง

2. ยา 2: ยาแก้เบาหวาน

3. ยา 3: ยาแก้โรคหัวใจ

4. ยา 4: ยาแก้ไขมันในเลือดสูง

5. ยา 5: ยาแก้โรคมะเร็ง

6. ยา 6: ยาแก้โรคไต

7. ยา 7: ยาแก้โรคหอบหืด

8. ยา 8: ยาแก้โรคซึมเศร้า

อาหารฤทธิ์ร้อน

อาหารฤทธิ์ร้อน สามารถสร้างความอบอุ่นให้กับร่างกาย ช่วยเพิ่มอุณหภูมิในร่างกาย ช่วยเพิ่มการไหลเวียนของโลหิต

กลุ่มอาหารฤทธิ์ร้อน

อาหารฤทธิ์เย็น

อาหารฤทธิ์เย็น สามารถสร้างความเย็นให้กับร่างกาย ช่วยลดอุณหภูมิในร่างกาย ช่วยลดการไหลเวียนของโลหิต

กลุ่มอาหารฤทธิ์เย็น

ไตเรื้อรัง

ภาวะการทำงานของไตเสื่อมลงจนไม่สามารถกรองของเสียออกจากเลือดได้ตามปกติ

การทำการบำบัดโรคไตเรื้อรัง แบ่งเป็น 5 ระยะ:

ระยะ 1	GFR ≥ 90	ไตทำงานตามปกติ
ระยะ 2	60-89	ไตเริ่มทำงานช้าลง
ระยะ 3	30-59	ไตเริ่มทำงานช้าลงอย่างเห็นได้ชัด
ระยะ 4	15-29	ไตเริ่มทำงานช้าลงอย่างเห็นได้ชัด
ระยะ 5	< 15	ไตวาย

โรคเบาหวาน

โรคเบาหวานเป็นโรคที่เกิดจากความผิดปกติของฮอร์โมนอินซูลิน

สาเหตุของโรคเบาหวาน

1. พันธุกรรม

2. ไลฟ์สไตล์

3. ภาวะดื้ออินซูลิน

4. ภาวะแทรกซ้อน

โรคความดันโลหิตสูง

โรคความดันโลหิตสูงเป็นโรคที่เกิดจากความผิดปกติของหลอดเลือด

ลักษณะของโรค

1. ความดันโลหิตสูง

2. หัวใจโต

3. หลอดเลือดตีบ

ไขมันในเลือดสูง

ไขมันในเลือดสูงเป็นโรคที่เกิดจากความผิดปกติของไขมันในเลือด

ประเภทของไขมัน

1. LDL (ไขมันเลว)

2. HDL (ไขมันดี)

3. TG (ไตรกลีเซอไรด์)

การกดจุด และ นวดฝ่าเท้า

การกดจุดและนวดฝ่าเท้าเป็นวิธีการบำบัดโรค

การดูแลสุขภาพ

การดูแลสุขภาพเป็นสิ่งสำคัญ

1. รับประทานอาหารที่มีประโยชน์

2. ออกกำลังกายเป็นประจำ

3. งดสูบบุหรี่และดื่มแอลกอฮอล์

4. ควบคุมความดันโลหิตและระดับน้ำตาลในเลือด

รับผู้ป่วยมาพักฟื้น

ป่วยมากก็ส่งต่อ รพ.

+ พื้นที่ทำกิจกรรมรวมด้วย

คอมพิวเตอร์
ข้อมูลสุขภาพต่างๆ

เครื่องวัดความดัน
เครื่องเจาะน้ำตาลปลายนิ้ว

ตู้ยา สามัญ
ปฐมพยาบาล

เครื่องชั่งน้ำหนัก
วัดส่วนสูง

ถังขยะ

เครื่องวัดส่วนประกอบร่างกาย
Body composition

เตียง

สถานีสุขภาพ Health Station

๑. มีสถานที่ ห้อง, มีอุปกรณ์

สายวัดรอบเอว

เครื่องวัด ความดันโลหิต

เครื่องวัดส่วนสูง

เครื่องเจาะ น้ำตาลปลายนิ้ว DTX,

เครื่องวัด ออกซิเจนในเลือด

เครื่องวัดมวลร่างกาย (Body composition)

บุคลากร

พระสงฆ์

อสมว./อสม

เจ้าหน้าที่ รพ.สต

จิตอาสา ทุกเพศ ทุกวัย

๒. บุคลากรทำงานเป็นทีม มีการประชุมสม่ำเสมอ

๓. กิจกรรม

กิจกรรม

ทุกวันพระ มีโยมมาวัด มีการตรวจวัดสุขภาพ ตาม
เครื่องมือที่มี

สมุดบันทึกสุขภาพ หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์

บันทึกข้อมูลสุขภาพ พระในวัด โยมที่มาวัด ทุกวันพระ

.....

การให้ความรู้ด้านสุขภาพ ๔ อ.(ปรัยัติ)

การทำกิจกรรมสุขภาพร่วมกัน (ปฏิบัติ)

เช่น การออกกำลังกาย การสวดมนต์ การทำสมาธิ

การทำอาหารสุขภาพ การแช่มือ เท้า อบตัว ฯลฯ

การวิเคราะห์ข้อมูล ร่วมกับ รพ.สต./รพ.ช

(ปฎิเวธ)

ทุกคนมี

สมุดบันทึกสุขภาพ

แนวทาง การทำห้องส่งเสริมสุขภาพ (Health station)

๑. สรรหาทีม
คณะกรรมการ
ทำงาน พระภิกษุ
อสว. อสม.
เจ้าหน้าที่ รพ.
สต./รพ.ช.
กรรมการหมู่บ้าน
ผู้ใหญ่บ้าน จิต
อาสา

๒. ประชุมเตรียม
ความพร้อมสถานที่
อุปกรณ์ กิจกรรม
เอกสารต่างๆ
การแบ่งงาน
รับผิดชอบ
กำหนดวันเริ่มงาน

๓. ประชาสัมพันธ์

๔. การประชุมสม่ำเสมอ
การประเมินผล
การวิเคราะห์ข้อมูล
สุขภาพชุมชน
๕. การจัดกิจกรรมแบบ
มีส่วนร่วมอย่าง
สม่ำเสมอ